

Voorblad thema Zorgfraude

Aan: De leden van het DVO Twente

Van: Theo Hijkoop (projectleider aanpak zorgfraude Twente)

Datum: 8 februari 2021

Voorstel aan het DVO

1. besluit om, gezamenlijk met het Bestuurlijk Overleg Samen14 en de 14 Twentse gemeenten een eenduidig beleid te ontwikkelen dat primair gericht is op het voorkómen van onjuiste besteding van zorggeld;
2. besluit het voorstel ter besluitvorming door te geleiden naar de 14 Twentse colleges over het opstellen van een plan om te komen tot een eenduidige aanpak van zorgfraude in Twente. De uitwerking van de aanpak en eventuele inzet vanuit de gemeenten zal te zijner tijd aparte besluitvormig vragen van de colleges.

Inleiding

Zorgfraude is het bewust gebruiken van gelden die bestemd zijn voor zorgverlening, voor andere, op eigen belang gerichte doeleinden. Op die wijze stimuleert en faciliteert het criminaliteit en onttrekt het kapitaal aan de directe zorg voor de meest kwetsbare mensen. Aanpak van fraude met zorggeld vraagt enerzijds een gecoördineerde aanpak vanuit de zorgkolom; tegen de achtergrond van het zo goed mogelijk inkopen en beschikbaar stellen van benodigde zorg en hulp in kwalitatieve en kwantitatieve zin. Anderzijds vraagt het inzet vanuit de veiligheidskolom vanwege de link met ondermijning, de verwevenheid met andere illegale en criminele activiteiten en de invloed van deze activiteiten op de veiligheids- en welzijnsbeleving binnen de samenleving.

Wanneer we deze praktijken niet gezamenlijk oppakken, zowel nu als gericht op onder andere volgende inkoopperioden, zal er geen eind komen aan deze situatie. We lopen dan het risico dat er blijvend geld weggesluisd zal worden, met als gevolg minder zorg en meer criminele activiteit.

In gezamenlijk opdrachtgeverschap vanuit de Bestuurlijke Programmaraad Ondermijning/DVO en het OZJT/Bestuurscommissie OZJT/BO Samen14 gaan we werken aan een eenduidig beleid dat primair gericht is op het voorkómen van onjuiste besteding van zorggeld. Dat doen we door de mogelijkheden daartoe aan de voorkant zo goed als mogelijk en wenselijk is dicht te timmeren.

De uitdaging ligt in het gegeven een Twente-brede werkwijze te realiseren die dat mogelijk maakt en die door alle 14 gemeenten en haar samenwerkingspartners onderschreven wordt. Besluitvorming over de te formuleren uitgangspunten, de te hanteren werkwijze en de lokale detaillering daarvan is aan elke gemeente zelf. Hoe groter echter de gemeenschappelijkheid in visie, uitgangspunten en werkwijze is tussen gemeenten en de met hen samenwerkende partners, hoe groter ook de kans op succes in het aanpakken van zorgfraude is.

Een aanpak die gericht is op zorgfraude zo veel als mogelijk is voorkomen, door actief in te zetten aan zowel de voorkant (door het opwerpen van adequate barrières) als aan de achterkant (door het onderzoeken van en ingrijpen bij signalen van zorgfraude) en op die manier een onbedoeld verdienmodel voor malafide zorgaanbieders zo onaantrekkelijk mogelijk te maken en het zo moeilijk mogelijk te maken toe te treden en/of actief te zijn.

Beoogd effect

De Twentse gemeenten voeren elk op zich en gezamenlijk een dusdanig beleid, met bijbehorende handelwijze waardoor oneigenlijk gebruik van zorggeld niet meer voorkomt. Kwaadwillende aanbieders worden in het traject voorafgaande aan de gunning en contractering uitgesloten. Aanbieders die gedurende de contractperiode vervallen tot zorgfraude en malafide praktijken, worden sneller opgespoord en gehandhaafd. Bonafide zorgondernemers worden meer ontlast.

Argumenten

- *Een gezamenlijke Twentse intentie is een krachtig signaal.*

Richting partners op het gebied van de aanpak van zorgfraude, maar richting aanbieders is het een krachtig signaal als de Twentse gemeenten uitspreken dezelfde intentie te hebben bij het uitbannen van zorgfraude.

- *Meer samenwerking bij de bestrijding van zorgfraude.*

Een gezamenlijke intentie is een voorwaarde voor meer samenwerking. Daarin zijn in de voorbije jaren al stappen gezet, maar met het uitspreken van deze intentie krijgt de doorontwikkeling van die samenwerking een flinke stimulans.

- *Zorggeld moet op de juiste manier besteed worden.*

Willen een optimale besteding van zorggeld waarvoor het bedoeld is: kwalitatief goede en adequate ondersteuning voor inwoners die dat nodig hebben. Hoe meer er aan de voorkant voorkomen kan worden, hoe minder we aan de achterkant moeten repareren, een werkwijze die ook de partners in de aanpak van zorgfraude voorstaan.

Kanttekening

- *Is er nog wel ruimte voor een lokale aanpak?*

Houdt deze intentie ook in dat alle Twentse gemeenten inkoop en toezicht op zelfde manier moeten organiseren?

Ook nu zijn er verschillen tussen Twentse gemeenten op dit gebied. De focus ligt op wat er nu mogelijk is en wat van belang is bij het (door)ontwikkelen en inrichten van het zorglandschap.

- *Kunnen aanbieders straks nog wel voldoen aan de eisen?*

Het uitbannen van zorgfraude en ondermijning kan het risico met zich meebrengen dat we té streng worden. Kunnen aanbieders dan nog wel voldoen? Is er nog ruimte voor vernieuwende, innovatieve partijen?

Binnen het project is hier aandacht voor. Bij alle ontwikkeling wordt ook afgewogen of het middel niet erger is dan de kwaal.

Evengoed is het verwachting dat er nog voldoende ruimte is voor verbetering in preventie en aanpak van zorgfraude, zonder dat we het risico lopen een te hoge barrière op te werpen.

- *Is er niet teveel focus op zorgfraude en ondermijning?*

Deze zaken spelen toch maar bij een relatief klein deel van de gecontracteerde aanbieders? Waar focussen we niet meer op wat er goed gaat?

Het is goed om het probleem steeds in perspectief te blijven plaatsen, maar we moeten er ook voor oppassen dat we daarmee zorgfraude bagatelliseren. Bovendien is een effectieve aanpak van zorgfraude juist ook van belang voor de goed presterende aanbieders. Zij lijden ook onder de negatieve beeldvorming die er nu vaak is. Een goede aanpak van zorgfraude en ondermijning zorgt voor meer ruimte om te bouwen aan kwalitatief goede zorg in een goed functionerend zorglandschap.

Kosten, baten, dekking

Geld is nodig, maar het belangrijkste op dit moment vooral menskracht en tijd. Voor het opleveren van producten en diensten, worden subsidiemogelijkheden gezocht en benut, in het kader van innovatie en kwaliteitsverbetering. Dat vraagt nog nadere verkenning naar mogelijkheden en inzet van subsidieadviseurs die kennis hebben deze wereld.

Het uit te werken plan voor een eenduidige aanpak van zorgfraude zal vergezeld gaan van een financiële vertaling en te zijner tijd ter besluitvorming voorgelegd worden.

Communicatie

Uitgangspunt van het project is: zo transparant mogelijk.

Het plan is betrokkenen te informeren door:

- Kwartaalrapportages;
- Nieuwtjes en feiten via korte statements;
- Gebruik sociale media

Er is afstemming met communicatieadviseur Regio (en/of het netwerk van communicatieadviseurs van de 14 gemeenten) over specifieke acties rond behalen mijlpalen en/of actuele gebeurtenissen.

Voor het directe contact met betrokken bestuurders en kerngroep is een WhatsApp-groep ingesteld.

Traject t.b.v. besluitvorming van dit voorstel loopt via:

- IVZ platform (12 januari 2021);
- BPO (20 januari 2021);
- DVO (8 februari 2021).

Separaat loopt er een traject via het AO en AC OZJT naar het Bestuurlijk Overleg Samen14. Op die manier worden zowel de burgemeesters als de wethouders zorg van de Twentse gemeenten betrokken bij dit project.

Vervolg

Voor de besluitvorming in de Colleges van B&W is een conceptcollegevoorstel opgesteld dat rechtstreeks gemaïld wordt naar de IVZ'ers en de betrokken ambtenaren zorg. Het is aan de gemeente zelf om te besluiten of dit conceptvoorstel gebruikt wordt.

Op basis van de besluitvorming in alle colleges wordt een plan opgesteld om te komen tot een eenduidige aanpak van zorgfraude. Daar zal ook een financiële vertaling bij gemaakt worden. Dat plan met financiële onderbouwing zal te zijner tijd ter besluitvorming voorgelegd worden.

Bijlagen

1. Projectopdracht Zorgfraude (3 december 2020);
2. Kwartaalrapportage project Zorgfraude (3^e en 4^e kwartaal 2020);
3. Rapportage Informatieplein Zorgfraude (januari 2019 t/m augustus 2020).